

Sygn. akt I ACa 506/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Bogusław Dobrowolski
Sędziowie	:	SSA Irena Ejsmont - Wiszowata SSA Elżbieta Borowska (spr.)
Protokolant	:	Urszula Westfal

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2016 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) w O.

przeciwko (...) **Spółce z o.o. w G.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku

z dnia 29 stycznia 2016 r. sygn. akt VII GC 301/15

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów w instancji odwoławczej.

B. I. E. E. B.

UZASADNIENIE

Powódka (...)w O. wniosła o zasądzenie od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w G. na swoją rzecz kwoty 95.072,70 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwot szczegółowo wskazanych w pozwie, od dat wymagalności do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanej na jej rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, iż w ramach prowadzonej działalności gospodarczej strony zawarły w dniu 27 września 2010 r. umowę o współpracy, na podstawie której udzielała świadczeń zdrowotnych osobom uprawnionych wskazanym przez pozwaną. Za wykonane usługi medyczne przysługuje jej wynagrodzenie na podstawie faktur VAT

wystawionych na rzecz pozwanej i przesłanych jej listem poleconym. Pozwana nie kwestionowała wykonania usług medycznych, lecz nie uiściła wynagrodzenia z faktur objętych pozwem. Wezwanie do zapłaty wymagalnego zadłużenia z dnia 10 września 2015 r. pozostało bez odpowiedzi.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 19 października 2015 r. w sprawie VII GNC 328/15 Sąd Okręgowy w Białymstoku uwzględnił żądanie powódki w całości wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu.

Sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty wniosła pozwana skarżąc go w całości oraz wnosząc o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu sprzeciwu wskazała, iż na poczet faktury VAT nr (...) uiściła kwotę 16.000 zł i do zapłaty z tej faktury pozostała kwota 7.084,80 zł. Odnośnie pozostałej części żądania strony podjęły negocjacje w zakresie ratalnej spłaty zadłużenia i powódce przedstawiony został harmonogram spłat obejmujący wszelkie wymagalne faktury. Podała, iż prowadziła negocjacje w zakresie terminu i warunków spłaty zadłużenia.

Pismem z dnia 30 listopada 2015 r. powódka cofnęła pozew w zakresie kwoty 16.0000 zł i wniosła o zasądzenie od pozwanej na jej rzecz kwoty 79.072,70 zł wraz ze szczegółowo wyliczonymi na k. 95 odsetkami oraz kosztami procesu.

Wyrokiem z dnia 29 stycznia 2016 r. Sąd Okręgowy w Białymstoku zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 79.072,70 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 23 października 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty; oddalił powództwo w zakresie pozostałych ustawowych odsetek; umorzył postępowanie w zakresie zapłaty kwoty 16.000 zł i rozstrzygnął o kosztach procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie nastąpiło o następujące ustalenia i rozważania prawne:

Sąd Okręgowy wskazał, że ramach prowadzonej działalności gospodarczej powódka zawarła z pozwaną w dniu 27 września 2010 r. umowę współpracy, na podstawie której miała świadczyć usługi medyczne na rzecz osób uprawnionych do świadczeń zdrowotnych wskazanych przez pozwaną. Do umowy tej strony sporządziły 7 aneksów dotyczących zmian w zakresie załącznika nr 1 do umowy. W § 7 ustęp 1 przedmiotowej umowy strony określiły wynagrodzenie przysługujące powódce obliczone, jako iloczyn ilości faktycznie wykonanych usług medycznych i cen określonych w załączniku nr 1 do umowy. Płatności za wykonane usługi medyczne miały być rozliczane w okresach miesięcznych, w terminie 14 dni od daty otrzymania przez pozwaną prawidłowo wystawionego rachunku lub faktury VAT za określony miesiąc, na konto wskazane na rachunku lub fakturze (§ 7 ustęp 2 umowy zawartej pomiędzy stronami).

Bezsporne było, iż w ramach zawartej umowy powódka wykonała na rzecz pozwanej usługi medyczne i wystawiła z tego tytułu faktury VAT objęte pozwem: nr (...) z dnia 18 kwietnia 2015 r. na kwotę 23.084,80 zł, nr (...) z dnia 10 czerwca 2015 r. na kwotę 19.876,50 zł, nr (...) z dnia 10 lipca 2015 r. na kwotę 18.514,40 zł, nr (...) z dnia 11 sierpnia 2015 r. na kwotę 18.962 zł i nr (...) z dnia 11 września 2015 r. na kwotę 14.635 zł, które zostały nadane do pozwanej. Pozwana mimo wezwania do zapłaty nie uregulowała płatności.

Do czasu wytoczenia powództwa pozwana uiściła na poczet faktury VAT nr (...) w dniu 10 lipca 2015 r. kwotę 2.000 zł, w dniu 10 września 2015 r. kwotę 7.000 zł, a w dniu 14 września 2015 r. kwotę 7.000 zł i do zapłaty z tej faktury pozostała kwota 7.084,80 zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że powództwo jest zasadne w zakresie należności głównej wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 23 października 2015 r., a podlega oddaleniu w zakresie pozostałej części ustawowych odsetek.

W ocenie Sądu do umowy stron mają zastosowanie przepisy dotyczące świadczenia usług, do której stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu (art. 750 k.c.). Z racji, że umowa była odpłatna, to powódce za jej wykonanie należy się stosowne wynagrodzenie (art. 735 § 1 k.c.).

Sąd Okręgowy wskazał, że przed wytoczeniem powództwa i w sprzeczności od nakazu zapłaty pozwana nie kwestionowała kwoty głównej dochodzonej pozwem, a kwestionowała terminy wymagalności twierdząc, że powódka udzieliła na jej prośbę prolongaty z uwagi na przejściowy brak środków na uregulowanie należności wynikających z wymagalnych faktur. Sąd ten podkreślił jednak, że na poparcie tego stanowiska pozwana nie przedstawiła żadnych dowodów, albowiem dowód z przesłuchania w charakterze strony członków zarządu S. K. i Z. P. został oddalony postanowieniem z dnia 20 stycznia 2016 r. na podstawie art. 302 § 1 k.p.c. z uwagi na ich niestawiennictwo na rozprawę w tym dniu

W konsekwencji Sąd I instancji uznał mając na uwadze przepisy obejmujące ciężar dowodu po stronie osoby, która z tego faktu skutki prawne (art. 6 k.c.) oraz skutki związane z nieudowodnieniem faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (ryzyko niekorzystnego dla rozstrzygnięcia), że pozwana nie udowodniła faktu udzielenia przez powódkę prolongaty w spłacie zadłużenia.

W konsekwencji Sąd Okręgowy uznał za zasadne roszczenie powódki w kwocie 79.072,70 zł. Mając zaś na względzie, że powódka nie udowodniła dat wymagalności poszczególnych kwot objętych pozwem Sąd przyjął, iż powódce przysługują ustawowe odsetki od dnia następnego po dniu doręczenia jej odpisu pozwu z załącznikami, tj. od dnia od 23 października 2015 r. do dnia zapłaty (art. 481 § 1 i 2 k.c.). Dalej idące żądanie zostało oddalone.

O umorzeniu postępowania w zakresie zapłaty kwoty 16.000 zł postanowiono na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 203 § 1 k.p.c.

O kosztach procesu postanowiono na podstawie art. 100 k.p.c. uznając, iż powódka wygrała proces w 83%, a pozwana w 17%. Brak przy tym było w ocenie Sądu I instancji podstaw do zastosowania art. 102 k.p.c.

O zwrocie połowy opłaty sądowej od cofniętego pozwu Sąd Okręgowy postanowił na podstawie art. 79 ustęp 1 pkt 3a ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1025, ze zm.).

Apelację od wyroku wywiodła pozwana i zaskarżając go w całości, zarzuciła:

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że pozwana nie udowodniła okoliczności, dotyczącej uzyskania od powódki prolongaty w spłacie zadłużenia objętego niniejszym postępowaniem, co w konsekwencji doprowadziło do uznania, że pozwana dała podstawy do wytoczenia powództwa;
- naruszenie art. 299 k.p.c. polegające na nie przeprowadzeniu dowodu z przesłuchania w charakterze strony pozwanej Prezesa Zarządu S. K. oraz Wiceprezesa Zarządu Z. P..

Mając to na uwadze wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanej na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podziela i uznaje za własne ustalenia Sądu Okręgowego. W całości akceptuje też dokonaną przez ten Sąd ocenę prawną.

Odnosząc się do zarzutów obrazy prawa procesowego, należy wskazać, że dowód z przesłuchania stron, o jakim mowa w art. 299 k.p.c., nie jest obligatoryjny. Jest on dowodem posiłkowym, dopuszczalnym tylko wtedy, gdy nie można istotnych dla sprawy okoliczności wyjaśnić innymi dowodami, a w szczególności dowodami z dokumentów i zeznaniami świadków. Kwestia zaś konieczności przeprowadzenia dowodu z przesłuchania strony leży w zakresie swobodnej decyzji sądu, opartej na analizie materiału dowodowego w zakresie jego spójności i zupełności.

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy, z uwagi na wniosek dowodowy pozwanej zawarty w sprzeciwie od nakazu zapłaty, zarządzeniem z dnia 20 listopada 2015 r. wezwał S. K. (prezesa zarządu pozwanej) i Z. P. (wiceprezesa zarządu pozwanej) do stawienia się osobiście celem przesłuchania ich w charakterze strony pod rygorem pominięcia dowodu w razie niestawiennictwa na rozprawę. Sąd I instancji umożliwił, zatem stronie pozwanej wypowiedzenie się co do ewentualnej kwestii wymagalności roszczenia.

Powyższe zawiadomienia zostały odebrane w dniu 30 listopada 2015 r. Jednakże pomimo wezwania członkowie zarządu nie stawili się 29 stycznia 2016 r. na rozprawie. Co istotne, w żaden sposób nie usprawiedliwili swojej nieobecności.

W konsekwencji, jeżeli jedna strona przez własne niestawiennictwo uniemożliwiła przeprowadzenie dowodu z jej przesłuchania, to zasadnym było pominięcie zawartego w sprzeciwie wniosku dowodowego. Decyzji tej nie przeczył stan faktyczny, z którego wynika, iż żądanie powódki co do zasady, jak też co do wysokości nie było kwestionowanej przez pozwaną. Zatem w kwestii udowodnienia roszczenia oraz daty jego wymagalności Sąd Okręgowy dysponował pełnym materiałem dowodowym, na podstawie którego wyciągnął trafne wnioski.

Nie ulega bowiem wątpliwości, że stosownie do art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W świetle tego przepisu za prawdziwe mogą być przyjęte fakty, które zostały udowodnione przez stronę obciążoną ciężarem ich dowodzenia, zaś pominięte powinny zostać fakty, które przez stronę obciążoną obowiązkiem dowodzenia nie zostały należycie wykazane. Materialnoprawną zasadę rozkładu ciężaru dowodu z art. 6 k.c. uzupełniają reguły procesowe, w szczególności art. 3 k.p.c. oraz art. 232 k.p.c. nakazujące stronom przejawiać aktywność w celu wykazania wszystkich istotnych okoliczności i faktów, z których wywodzą skutki prawne, w szczególności wskazywać dowody. Obowiązek przedstawiania dowodów odnosi się zarówno do przesłanek dotyczących samej zasadności dochodzonego roszczenia, jak i jego wysokości. Niedochowanie powyższych obowiązków skutkuje ryzykiem przegrania procesu przez stronę, którą obciążał ciężar wykazania okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.

Strona pozwana, w której interesie było wykazanie, iż uzyskała zgodę powódki w zakresie ratalnej spłaty zadłużenia, miała obowiązek wykazania tego faktu. Tymczasem wezwani w charakterze strony S. K. oraz Z. P. nie stawili się na rozprawie, czym uniemożliwili poczynienie odmiennych ustaleń od wynikających z dowodów przedstawionych przez powódkę. Wobec trafnych rozważań Sądu Okręgowego, zgodnie z którymi pozwana nie wykazała, że uzyskała od powódki prolongatę w spłacie zadłużenia objętego postępowaniem, apelacja, na podstawie art. 385 k.p.c. podlegała oddaleniu.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

E. I. E. B. D.